

Losse hijsvoorzieningen en veilig hijsen

Op de bouwplaats worden steeds meer zware en grote bouwproducten aangevoerd, gehesen en gemonteerd. Om dit mogelijk te maken, moeten voorzieningen worden aangebracht tussen hijshaak en bouwprodukt. Wat moet de aannemer doen om de veiligheid te waarborgen bij gebruik van die losse hijsvoorzieningen?

Tekst: ir. Frans van Gassel

In het rapport 'Hijsvoorzieningen' van de 'Studiekring tot ontwikkeling van het geprefabriceerde beton' (Stupré) worden de hijsvoorzieningen in twee groepen verdeeld:

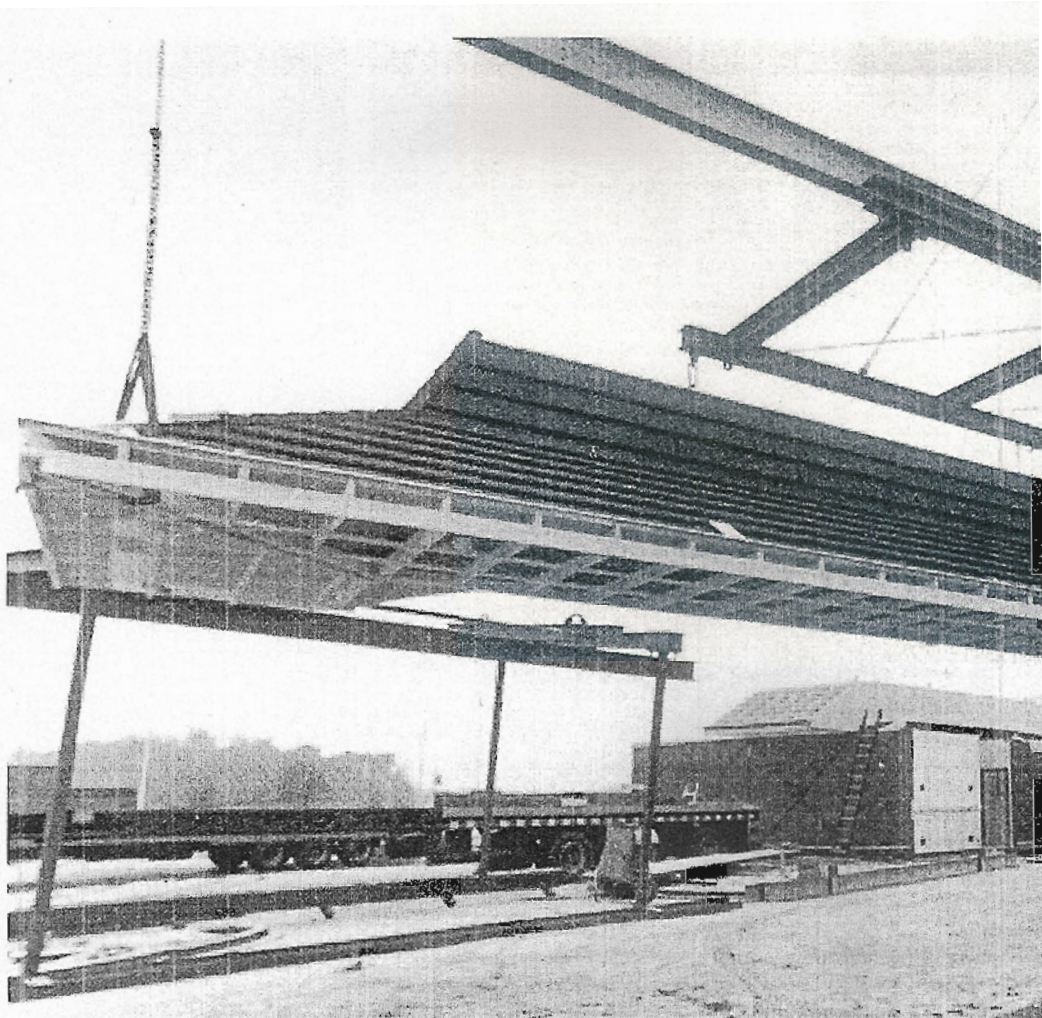
- Losse hijsvoorzieningen (hijsgereedschappen of hulpstukken), hulpmiddelen die bij het hijsen tussen de hijshaak en het te hijsen element worden aangebracht, afzonderlijk of in samenwerking met andere hijsvoorzieningen.
- Ingestorte hijsvoorzieningen, een hulpmiddel ten behoeve van het hijsen, dat tijdens het fabricageproces in het element wordt aangebracht.

Het veilig gebruik van ingestorte hijsvoorzieningen wordt in het algemeen gewaarborgd door de constructeur en de fabrikant van de bouwproducten. In veel gevallen is het echter onduidelijk wat de taak is van de aannemer met betrekking tot de veiligheid bij het gebruik van losse hijsvoorzieningen. Het is dus zinvol om deze taken nog eens op een rijtje te zetten.

De aannemer heeft de zorg voor een veilig en efficiënt verloop van de hijswerkzaamheden. In overleg met een kraanverhuurbedrijf kan de aannemer het benodigde hijsmatenteel bepalen. Volgens het handboek van de Federatie van Nederlandse Kraanverhuurbedrijven (FNK) dient hierbij onder meer de volgende informatie verstrekt te worden:

- Gewicht, vorm en hijsstraject van de bouwproducten;
- Hijsrichtlijnen van leveranciers van te hijsen bouwproducten;
- Opsomming benodigde losse hijsvoorzieningen.

Om zware en omvangrijke elementen, zoals bij voorbeeld betonnen vloer- en

Speciaal geconstrueerd juk bij het hijsen van een prefab dakelement.

wandelementen, te hijsen kan de aannemer gebruik maken van onder meer de volgende losse hijsvoorzieningen:

- Stroppen en haken;
- Hijsbanden;
- Evenaars,
- Vacuüminstallaties;
- Tangen en klemmen;
- Hijsjukken

Voor welke losse hijsvoorziening de aannemer zal kiezen, is afhankelijk van het te hijsen betonnen element en van de bouwplaatsomstandigheden.

Veiligheidsvoorschriften

Het veilig gebruik van hijsvoorzieningen is geregeld in een aantal besluiten, zoals het 'Veiligheidsbesluit voor fabrieken of werkplaatsen', het 'Elektronische Veiligheidsbesluit' en het 'Arbeidsbesluit jeugdigen'. De inhoud van deze besluiten is te lezen in een publikatie van de Arbeidsinspectie P 115 'Hijsgereedschappen'. In dit P-blad wordt verwezen naar een aantal NEN-normen. Deze nor-

men hebben voornamelijk betrekking op kettingwerk, lasthaken, staakabels en hijsbanden. Vanaf 1995 dienen de fabrikanten door middel van een CE-markering aan te geven dat hun hijswerktuig volgens hen veilig is

CE-markering

Wanneer een fabrikant op een losse hijsvoorziening een CE-markering aanbrengt, geeft dat aan dat hij zijn werktuig ontwikkelt en produceert volgens de Europese voorschriften voor veiligheid en gezondheid. Hij legt een technisch constructiedossier aan, waarin staat hoe aan de eisen is voldaan en hij vermeldt aan welke normen het werktuig voldoet. Ook zorgt hij voor een handleiding in het Nederlands. Volgens 'ARBOUW-Journaal' nummer twee van dit jaar is er in de EG geen overeenstemming welke normen gehanteerd moeten worden. De gebruiker van losse hijsvoorzieningen zal nog na moeten gaan of het werktuig voldoet aan de

Nederlandse wetten en normen. Bij fel kan men zich richten tot Aboma + boma.

Handhaven veiligheid

Om de veiligheid van losse hijsvoorzieningen tijdens het gebruik te handhaven, is een aantal werkzaamheden nodig met betrekking tot onderhoud, slag en bescherming tijdens gebruik. Voorbeeld het schoonmaken van gebruikte hijsvoorzieningen en die droge ruimten opstaan. Ook zijn inspecties en periodieke beproevingen nodig. Bijvoorbeeld het dagelijks inspecteren op breuken in staakabels het laten uitvoeren van trekproeven op stroppen

Veiligheidsmaatregelen

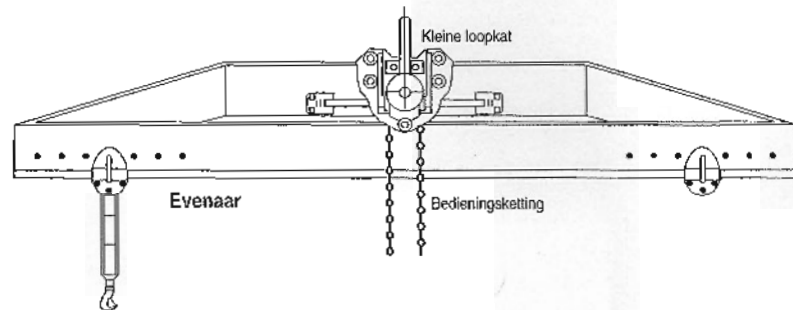
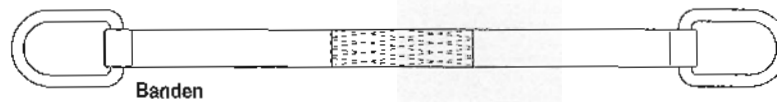
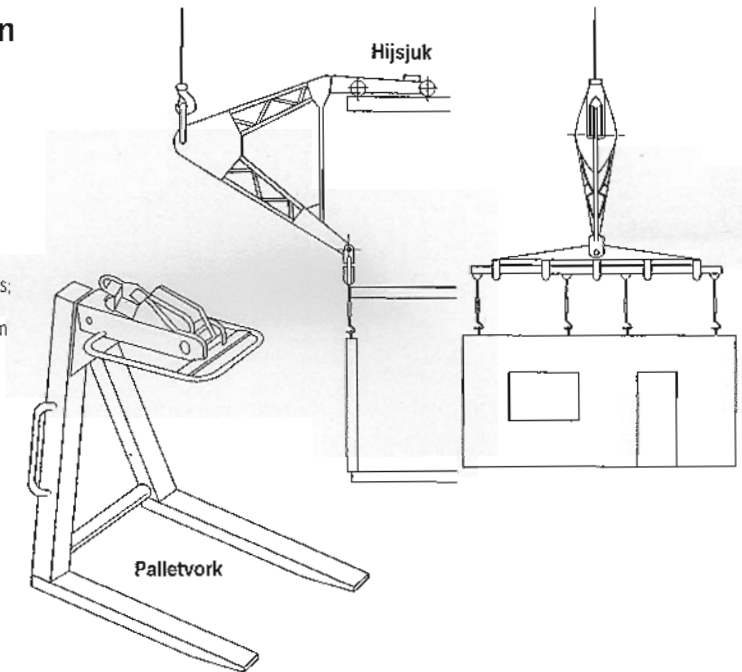
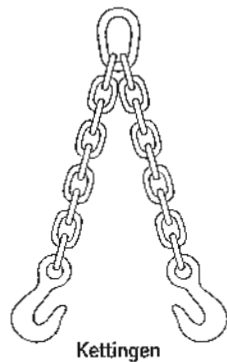
Wat moet de aannemer nu doen om de veiligheid bij het gebruik van losse hijsvoorzieningen te waarborgen? Marcel Smeets, student aan de TU Eindhoven, zette de noodzakelijke maatregelen tijdens zijn studie uitvoeringstechniek op een rijtje. Hieronder volgt een samenvatting van die maatregelen.

De aannemer moet zelf zorgen dat:

- de hijsvoorzieningen voldoen aan de regels;
- inspecties en beproevingen plaats vinden;
- er een goede afstemming is tussen losse en vaste hijsvoorzieningen;
- de te hijsen bouwelementen voldoen aan de regels.

De aannemer moet zorgen dat de medewerkers op de bouwplaats:

- de regels voor het veilig gebruik van losse hijsvoorzieningen naleven;
- regels toepassen wanneer losse hijsvoorzieningen niet (moeten) worden gebruikt;
- maatregelen nemen voor onderhoud en opslag;
- maatregelen nemen om de hijsvoorzieningen te beschermen tijdens gebruik.

LOSSE HIJSVOORZIENINGEN

Voor informatie over dit onderwerp kunt u zich richten tot het Universitair Centrum voor Bouwproductie (UCB) aan de TU-Eindhoven (ir. Frans van Gassel), tel. (040) 247 40 77 of ir. Martin Visser, tel. (040) 247 26 79. Telefax UCB: (040) 243 42 48.

